

ชื่อ เรื่องวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมการสอนแบบอภิปรายกลุ่มใหญ่และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ทางบ้าน ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่ทะวิทยา จังหวัดลำปาง		
ชื่อผู้เขียน	นาย โสภณ อินตะศรี		
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. เสริมศรี	ไชยศรี	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. สุธรรม	จันทร์หอม	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ พัดหนา	จันทร์หนา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนแบบอภิปรายกลุ่มใหญ่ ที่ครูใช้กระตุ้นการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน โดยเฉพาะการใช้คำถาม การแก้ปัญหาในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน รวมทั้งศึกษาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมแสดงความคิดเห็นต่างกัด้วย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่ทะวิทยา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประจําภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 34 คน และครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง รายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 1 คน รายวิชาภาษาไทย 1 คน รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 34 คน ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 10 คาบเรียน และรายวิชาภาษาไทย จำนวน 9 คาบเรียน ครูทั้ง 2 วิชา ดำเนินการสอนตามแนวของแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ผู้วิจัยทำการบันทึกพฤติกรรมโดยใช้แบบบันทึกการสังเกตการสอน นอกจากนั้นยังได้ใช้แบบบันทึกเสียง บันทึกปฏิสัมพันธ์ทางวาจาในห้องเรียนทั้ง 2 วิชา ทุกคาบเรียน เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์กับแบบบันทึกการสังเกตการสอน ใช้เวลาสังเกตการสอนติดต่อกัน 19 คาบเรียน เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ วิเคราะห์

ข้อมูลหลังจากสิ้นสุดการสังเกตการสอนแต่ละครั้ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ความถี่และร้อยละ ส่วนการรวบรวมข้อมูลลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามของ สุณารี เตชะ โชควิชิต (2527) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามและทำให้สัมภาษณ์ของผู้ปกครอง จำนวน 34 คน เพื่อตัดสินลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ประเภทคำถามที่ครูใช้ในการสอนแบบอภิปรายกลุ่มใหญ่ในห้องเรียนสังกัดศึกษาและห้องเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นคำถามที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียน โดยเฉพาะการถามให้คิดแบบกว้าง กลวิธีการใช้คำถาม สรุปได้ 7 ลักษณะ ลักษณะที่ปรากฏบ่อย คือ การถามแบบตะล่อมและถามเชิงรุก และที่ปรากฏค่อนข้างบ่อย คือ การทวนคำถาม กลวิธีที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ การปรับประเด็นคำถาม ลักษณะการแก้ปัญหา เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น สรุปได้ 12 วิธีการ วิธีการที่ครูใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ ถามตะล่อม และเรียกให้นักเรียนตอบ วิธีการที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การปรับประเด็นคำถาม ครูมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เป็นการส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นมากกว่าพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรค กล่าวได้ว่า ครูสามารถใช้วิธีส่งเสริมการคิดของนักเรียนตามแผนการสอนและเอกสารความรู้ เกี่ยวกับวิธีสอนและกลวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มใหญ่

อย่างไรก็ตาม นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ปรากฏใน 6 ลักษณะ เป็นพฤติกรรมที่วิเคราะห์เป็นรายบุคคลได้ 5 ลักษณะ โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันนั้น แต่ละกลุ่มมีแนวโน้มแสดงความคิดเห็นโดยสมัครใจมากที่สุด ที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ การซักถามครูและเพื่อน นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นจะแสดงความคิดเห็นแบบกว้างมากกว่า

นอกจากนั้น งานวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมแสดงความคิดเห็นต่างกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบค่อนข้างใช้เหตุผลเป็นส่วนใหญ่ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลที่พบ มีแนวโน้มที่จะไม่ค่อยเปิดโอกาสให้บุตรหลานแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจอย่างอิสระ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในเรื่องรอบตัวและในครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้เหตุผลในการว่ากล่าวตักเตือนระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือแสดงเพียงสั้น ๆ ครูต้องใช้วิธีถามตะล่อมหรือถามเชิงรุกไปปริมาณมาก

Thesis Title Teaching Behaviors in the Large-Group Teaching Method and Home Training Associated with In-Class Opinion Expressions of Mathayomsuksa 1 Students, Maethawithaya School, Lampang Province

Author Mr.Sopon Intasri

M.Ed. Curriculum and Instruction

Examining Committee

Assoc.Prof.Dr.Sirmsree	Chaisorn	Chairman
Assoc.Prof.Dr.Suthan	Chanhom	Member
Assoc.Prof.Pattana	Chantana	Member

Abstract

The purposes of this research were to analyze large-group discussion teaching behaviors that helped stimulate students' opinion expressions, especially questioning and problem-solving techniques, and to analyze verbal expressions of the students with different achievement levels. The students' home-training was also studied and analyzed on the basis of their different proportions of expressions. Thirty-four Mathayomsuksa 1 students of Maethawittaya School in Lampang were purposively sampled. The researcher spent time observing 10 Social Studies periods and 9 Thai Language periods using a Teaching Observation Recording Form. All classroom interactions were also tape-recorded. The observation lasted two weeks. Both teachers used the instructional guidelines and information sheets the researcher

prepared for them to study in advance. Observed behaviors were categorized. Frequencies and percentages were also used. For home-training data, the researcher used Sunari Techachokewiat's questionnaire (1983) and interviewed 34 parents at their homes. Scores calculated from the questionnaire data and interview data were used to determine students' home-training approaches. The research findings were as follows :

Most questions both Thai Language and Social Studies teachers used in their classes were thought-provoking questions. They were broad-thinking questions. Seven types of questioning techniques were found. Teachers used prompting and probing more than other techniques. Question repeating was the technique used quite often. The technique occurred the least was question adjustment. Teachers used 12 problem-solving techniques in their attempts to stimulate students' opinion expressions. Prompting and calling on students' names were the two techniques that the teachers used most frequently. Question adjustment was seldomly used to solve discussion problems. Teachers' behaviors tended to promote rather than block students' thinking. Obviously, teachers were able to use suggested teaching techniques. However, most students still did not express their ideas in classes. Those who did, did so voluntarily and divergently regardless of their achievement levels. Students rarely asked their teachers or friends questions.

It was found also that students, though with different degrees of expressions, were raised more with reasoning methods in their families. However, from the interviews, students' home environments

did not allow them to freely express their ideas and opinions on different matters concerning their own family and social affairs. Reasoning was used mostly to warn students of their behaviors or to shape their behaviors according to adults' expectations. Most students, therefore, made only short expressions or did not want to offer their ideas in classes--so much that teachers had to frequently use prompting and probing techniques.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved